

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 018094 16 Кж 2
Бања Лука, 24.11.2016. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа уз учешће записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптуженог Р.Ш., због кривичног дјела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адвоката Б.Г. из Б.Л., изјављеној против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018094 16 К од 08.9.2016. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали републички јавни тужилац Бранко Митровић, оптужени и његов бранилац, донио је дана 24.11.2016. године,

П Р Е С У Д У

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог Р.Ш., те потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018094 16 К од 08.9.2016. године.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018094 16 К од 08.9.2016. године, оглашен је кривим оптужени Р.Ш., због кривичног дјела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ), те је, примјеном истог законског прописа и члана 38., 42. тачка 2. и члана 43. став 1. КЗ СФРЈ, осуђен на казну затвора у трајању од 2 (двје) године и 6 (шест) мјесеци. На основу члана 99. став 1., у вези са чланом 96. став 1. и став 2. тачке а), е) и ж) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 1.876,53 КМ, те награду и нужне издатке браниоца по службеној дужности, адвоката М.Д. из Б.Л. у износу од 1.516,75 КМ и судски паушал у износу од 150,00 КМ.

Против наведене пресуде жалбу је, благовремено, изјавио бранилац оптуженог, адвокат Б.Г., због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона, одлуке о кривичној санкцији и трошковима кривичног поступка, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или укине и другостепени суд одржи главни претрес или пресуду преиначи и оптуженог ослободи од оптужбе.

У образложењу жалбе, садржана је тврдња да је побијана пресуда захваћена бројним облицима битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. и 2. ЗКП РС. Указује се на неразумљивост изреке побијане пресуде, и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, да је тужилац у

битним елементима измјенио првобитну оптужницу, одустајући од кривичног гоњења у односу на оптуженог Р.Ш., чиме је прекорачио оптужбу и тиме почињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС. У вези са тим, наводи се да таква измјењена оптужница није потврђена, чиме је повријеђено право на одбрану и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, да се пресуда заснива на признању оптуженог, које је дато у Суду Босне и Херцеговине у присуству браниоца, а из налаза вјештака произилази да није био урачунљив и није био способан да прати ток кривичног поступка од самог почетка, и тиме повријеђено право на одбрану. Указује се и на повреду одредбе члана 295. став 2. ЗКП РС, у поступку оцјене доказа, и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС. Надаље, аргументима из жалбе се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде, на којој је заснован закључак да је оптужени починио кривично дјело, за које је оглашен кривим том пресудом. У дијелу одлуке о кривичној санкцији, наглашава се да, утврђене олакшавајуће околности, нису дошле до изражаја у довољној мјери, у односу на сврху кажњавања, док се у дијелу одлуке о трошковима кривичног поступка, тврди да су исти превисоко одмјерени а посебно они који се односе на награду и нужне издатке браниоца по службеној дужности.

У одговору на жалбу, у смислу одредбе члана 316. ЗКП РС, окружни јавни тужилац из Бање Луке, предложено је да се жалба браниоца оптуженог одбије, као неоснована и првостепена пресуда потврди.

У сједници вијећа, бранилац оптуженог је изложио жалбу, остајући код приговора и приједлога, које излагање је оптужени подржао. Републички јавни тужилац је изложио одговор на жалбу окружног јавног тужиоца из Бање Луке, те подржао предлог да се жалба браниоца оптуженог одбије, као неоснована, и првостепена пресуда потврди.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога.

Нису основани аргументи из жалбе, у прилог тврдњи да је изрека побијане пресуде неразумљива и противријечна разлозима, те да су изостали разлози о одлучним чињеницама, и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Наиме, изрека побијане пресуде садржи јасан чињенични опис реалне дјелатности оптуженог, који обухвата вријеме оружаног сукоба у БиХ, опис начина кршења правила међународног хуманитарног права, у извршењу дјела за које је оглашен кривим том пресудом. Овакав чињенични опис јасно и потпуно одређује свјесну и вољну компоненту умишљајног поступања оптуженог према дјелу у цјелини, дакле и према последици, и у таквом чињеничном опису, уграђени су сви битни елементи бића кривичног дјела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. КЗ СФРЈ, за које је оглашен кривим том пресудом. Овако конципирана изрека побијане пресуде, у свему је усклађена са разлозима датим у њеном образложењу, за све одлучне чињенице.

Нису основани аргументи из жалбе, у прилог тврдњи да је, у доношењу побијане пресуде, оптужба прекорачена, те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС. Наиме, у конкретном случају, постоји чињенична подударност описа дјела датог у измјењеној оптужници и оног који је садржан у изреци побијане пресуде, тако да нема повреде идентитета између оптужбе и пресуде, који захтјева одредба члана 294. став 1. ЗКП РС. Надаље, тужилац је измјенио оптужницу у складу са овлашћењима из одредбе члана 290. ЗКП РС (одустао

од кривичног гоњења у односу на оптуженог Р.Ш.), тако да се на изнесеним аргументима из жалбе, да тако измјењена оптужница није потврђена, не може градити тврдња о прекорачењу оптужбе и тиме битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС, нити тврдња о повреди права на одбрану и тиме битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

У прилог тврдњи да је побијана пресуда заснована на признању опуженог из истраге, као незаконитом доказу, у жалби се наводи да је то признање резултат погрешног „савјетовања“ ранијег браниоца оптуженог у виду процјене исхода кривичног поступка или изрицања блаже кривичне санкције. На изнесеним аргументима се не може градити тврдња о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. У вези са наведеним, није основана ни тврдња да је побијана пресуда искључиво заснована на записнику о испитивању осумњиченог у Тужилаштву Босне и Херцеговине-Посебан одјел за ратне злочине број Т20 0 КТРЗ 0010297 15 од 14.7.2015. и 15.10.2015. године, већ и на другим доказима оптужбе и одбране, изведеним на главном претресу, који су оцијењени у складу са одредбом члана 295. став 2. ЗКП РС, како то призилази из образложења пресуде. Образложени су у побијаној пресуди и разлози у оцјени вјеродостојности противријечних исказа оптуженог из истраге и са главног претреса, све у складу са обавезом из одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС, тако да су без основа и они аргументи из жалбе којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС.

Нису основани ни аргументи из жалбе и тврдња да је у поступку доношења побијане пресуде повријеђено право на одбрану, те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. Право на одбрану, садржано у принципу једнакости у поступању из одредбе члана 14. ЗКП РС, које обухвата једнак процесни положај странака у свим аспектима, дакле, и у једнаком приступу суда у оцјени доказа (из става 2. цитиране законске одредбе), супротно тврњама из жалбе, није повријеђено у поступку доношења побијане пресуде. Наиме, првостепени суд је, у смислу одредбе члана 295. став 2. ЗКП РС, савјесно оцијенио сваки доказ оптужбе и одбране појединачно и у међусобној повезаности, те за изведене закључке о одлучним чињеницама дао разлоге у образложењу те пресуде. Прихваћени су сви доказни приједлози оптужбе и одбране, тако да, у објективном смислу, у остварењу наведених облика права на једнакост у поступку, не стиче се утисак пристрасности суда кроз фаворизовање тужилачке стране.

Аргументима изнесеним у жалби, не може се оспорити правилност чињеничних утврђења и закључак побијане пресуде да је оптужени, починио кривично дјело ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. КЗ СФРЈ, на начин како је то чињенично описано у изреци побијане пресуде.

Према чињеничном утврђењу побијане пресуде, оптужени је, за вријеме рата у Босни и Херцеговини и оружаног сукоба између ВРС и ХВО у току 1992. године па до краја 1992. године, на подручју општине С.В., као припадник ВРС, поступио противно правилима међународног хуманитарног права, при томе кршећи одредбе члана 3. став 1. тачка а) Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима од 12.08.1949. године, која забрањује насиље над животом, здрављем, или физичким или менталним благостањем људи, а нарочито све врсте убиства, па је тако дана, 02. или 03.10.1992. године дошао у пошту у С.В. знајући да се ту налазе заробљени припадници ХВО-а К.В., те тражио да му се предају заробљени војници који су убили његову браћу, па је неко од

војне полиције извео заробљенике М.М. и М.Н., те у намјери да их лиши живота, одвезао возилом у мјесто Б., гдје су се налазили положаји ВРС, извео их из возила свезаних руку, гдје се окупило више присутних војника ВРС, затим је са пар удараца ударио М.М. у предјелу главе, те је истом пришао са ножем у руци, док је неко од присутних војника повикао: „није српско да се коље, немој га клати“, да би у том моменту заробљеник М.Н. почео да бјежи према оближњој шуми, па су неки од присутних НН војника који су се ту налазили на положајима, почели да пуцају у правцу истог од којих хитаца је погођен и лишен живота М.Н., а за то вријеме оптужени Р.Ш. је из аутоматске пушке, коју је узео од једног НН присутног војника, из непосредне близине испалио рафал у М.М., који је лежао на земљи и на тај начин га лишио живота.

Такав закључак, по оцјени овог суда, резултат је правилне оцјене свих спроведених доказа оптужбе и одбране и то појединачно и у њиховој међусобној повезаности, управо на начин како то захтјева одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Разлоге дате за све одлучне чињенице на којима је заснован такав закључак, као мјеродавно образложене и ваљане, овај суд у цјелости прихвата и њихова правилност се жалбеним приговорима, не може оспорити.

У образложењу побијане пресуде су детаљно изнесени садржаји исказа свједока оптужбе и одбране, те исказа оптуженог из истраге и са главног претреса. Сви ови искази су оцијењени појединачно и у међусобној повезаности и, са аспекта њихових садржаја и значаја за утврђење одлучних чињеница, дати су образложени разлози у побијаној пресуди.

Наиме, закључак побијане пресуде да је оптужени починио кривично дјело на начин како је то описано у изреци побијане пресуде, резултат је савјесне и критичке оцјене исказа свједока Г.Г. и Р.С., који су потврдили све чињенице и околности у вези са извршењем дјела, описујући да су, као припадници ВРС били распоређени на војном положају на Б., и њихова посредна сазнања о убиству два ратна заробљеника од стране оптуженог и његовог брата, а затим свједока М.Д., Г.Б. и М.Б., који су потврдили иста посредна сазнања о идентитету оптуженог и мотива извршења дјела (припадници ХВО су му убили два рођена брата), те свједока, оштећених И.Н. и Љ.М., чија сазнања су, о идентитету извршиоца дјела, идентична као код наведених свједока. Када се искази ових свједока доведу у везу са исказом заштићеног свједока „Ц 1“, који, осим описа чињеница и околности критичног догађаја како то описују наведени свједоци, јасно одређује идентитет оптуженог као извршиоца дјела, описујући начин на који је лишио живота ратног заробљеника, припадника ХВО, М.М., а како је то све признао оптужени у свом исказу у истрази, у присуству браниоца, у Тужилаштву Босне и Херцеговине-Посебан одјел за ратне злочине број Т20 0 КТРЗ 0010297 15 од 14.7.2015. и 15.10.2015. године, онда нема сумње у правилност чињеничних утврђења и тиме чињеничне основе побијане пресуде.

Све наведено, потврђује правилност закључка из побијане пресуде, да реалне радње оптужених, онако како су чињенично утврђене и описане у изреци побијане пресуде, јасно дефинишу њихову улогу као извршилаца и јасно одређују његов психички однос према дјелу у цјелини, дакле и према посљедици, како је то образложено у побијаној пресуди.

Надаље, жалбеним приговорима се не може оспорити правилност и ваљаност разлога датих у побијаној пресуди за прихватање налаза и мишљења вјештака др Зорице

Лазаревић, на основу којег је првостепени суд утврдио да је оптужени, у вријеме извршења дјела, био у стању смањене урачунљивости, те да је процесно способан да учествује у поступку. Наиме, према налазу вјештака др Б.С., оптужени је, и прије него што је дјело извршено, показивао психичке промјене које су верификоване као депресија и алкохолизам, да је након процесуирања дошло до реакције и до појаве других психичких промјена, које се дијагностикују као ПТСП и поремећај прилагођавања, те да због свих ових промјена, није способан да прати и учествује у судском поступку. Чињеница прибављања медицинске документације на основу које је сачињен наведени налаз и мишљење, за коју вјештак није имао прихватљиво објашњење на главном претресу, по правилној оцјени првостепеног суда, условила је одређивање новог вјештачења, по др З.Л., па разлоге дате у том правцу, као и разлоге за прихватање њеног налаза, овај суд цијени као ваљане. Коначно, вјештак одбране др С.В., у налазу и мишљењу се није изјашњавала о процесној способности оптуженог да прати ток суђења, већ само о могућности схватања дјела и управљања поступцима у вријеме извршења дјела (битно смањено урачунљив), ради чега су без основа жалбени приговори да, поред два сагласна налаза вјештака у погледу наведених одлучних чињеница, суд одређује ново вјештачење, по вјештаку др З.Л., што по тврдњама из жалбе представља повреду права на одбрану и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Како се приговори из жалбе, о погрешној примјени Кривичног закона, заснивају на чињеничним недостацима побијане пресуде, које по оцјени овог суда из наведених разлога та пресуда не садржи, то ни овом жалбеном основу побијања првостепене пресуде, нема мјеста.

Овај суд је испитао побијану пресуду у одлуци о кривичној санкцији, налазећи да је првостепени суд правилно утврдио све олакшавајуће околности, садржане у одредби члана 41. став 1. КЗ СФРЈ, које су, у оквиру општих правила о одмјеравању казне, од значаја за висину казне и дао им правилан значај.

Разлоге за такав закључак дате у образложењу побијане пресуде, као ваљане, овај суд прихвата у цјелости, налазећи да је казна затвора у трајању од 2 (двје) године и 6 (шест) мјесеци, одмјерена уз правилну оцјену свих утврђених олакшавајућих околности, које у укупности представљају особито олакшавајуће околности. Све те околности оцјењене су појединачно и у међусобној повезаности, те је за примјену члана 42. тачка 2. и члана 43. став 1. тачка 1. КЗ СФРЈ, дато аргументовано и ваљано образложене у побијаној пресуди.

Жалба браниоца оптуженог, није основана у дијелу одлуке о трошковима кривичног поступка, јер је иста донесена на основу правилне примјене одредбе члана 99. став 1., у вези са чланом 96. став 1. и став 2. тачке а), е) и ж) ЗКП РС. Оптужени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка, који су, у потпуности, специфицирани у образложењу побијане пресуде. Обавезан је да надокнади награду и нужне издатке браниоца по службеној дужности адвоката М.Д., из Б.Л. у износу од 1.516,75 КМ. И ти трошкови су специфицирани и то они, који се односе на одбрану пред Тужилаштвом БиХ и Судом БиХ, те пред Окружним судом у Бањој Луци, који су у складу са одговарајућом тарифом. Надаље, одбрана пред првостепеним судом и сада у жалби, није пружила конкретне доказе за примјену одредбе члана 99. став 4. ЗКП РС, који потврђују да би плаћањем трошкова кривичног поступка, било доведено у питање издржавање оптуженог или лица које је дужан да издржава.

Из наведених разлога и на основу одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић